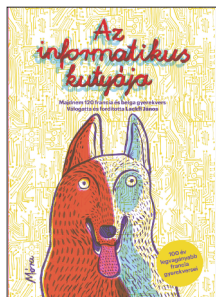

A balhé csak jót

A gyerekvers használatra készül, fordítani úgy érdekes, hogy magyarul is eleven maradjon – mondja Lackfi János, akit francia-belga versantológiája, *Az informatikus kutyája* kapcsán kérdeztünk. A költő szerint kár titkolózni: szóljon csak mondóka halálról és nyomorról, ha pedig felháborodást vált ki, annál jobb – az irodalom halála nem a balhé, hanem az unalom.

Közel 10 év alatt 15 francia és belga költő százhusz gyermekversét fordította le, ezek jelentek meg aztán *Az informatikus kutyájában*. Mennyire tudta megőrizni egyéni hangvételüket, mennyiben váltak inkább Lackfi- vagy lackfis verssé?

Gyerekverset fordítani legalább annyira speciális dolog, mint például színházaknak drámát. Nem elég a filológiai pontosság és költői ügyesség – a vers „használatra” készül, úgyhogy a francia gyerekek által jól ismert játékok, kedvenc ételek fordításakor a magyar gyerekek ismeretei közt kell kotorászni, hasonló dolgokat keresve.

Ha például a párizsi metróban tevékenykedő fülbemászóról van szó, hiába tudom, hogy a francia „perce-reille”-ben ugyanaz a „percer” ige szerepel, mely a metróalagút-fúrásra is használatos. Nem írhatok fülbefúrót, sem alagútba-mászót. Ekkor jön segítségemre, hogy magyarul „füle van a fal-

nak”, úgyhogy a fülbemászó simán belemászhat a metró falának fülébe. Érdekes jókedvűen, jóízűen fogalmazni, nem műemléket farigcsálok, hanem eleven szöveget. Saját stílusom nyilván nyomot hagy itt-ott, de igyekeztem, hogy ez ne az önmegvalósításról szóljon, mindig a megoldandó feladat érdekelt. Hogyan szólalna meg magyarul Bosquet, Norge vagy Charpentreau... Izgalmas játék ez.

Miért pont *Az informatikus kutyája* című, rövidke Pierre Coran-vers lett a kötet címadó darabja?

Rengeteg címjavaslat pörgött a fejemben, végül ennél maradtunk, mert figyelemfelkeltő. A számítógépes világra való kikacsintással jelzi korunk hangulatát, és azt is, hogy a francia költők valóságos állatseregletet írtak meg a legkülönfélébb módokon.

A magyar közönség is ismeri a választott szerzőket?

Hatalmas nevek akadnak. Tardieu, Coran, Roy, Roubaud, Carême, Jean mind elképesztő eladási példányszámokat produkálnak hazájukban, de mifelénk a kutya sem (még az informatikus kutyája sem) tud róluk. Még mindig a legismertebb Desnos a Kaláka énekelte, egy szál Jonatán-kapitánnyal, és annak pelikánjával. Fura, hogy soha még magyarul francia gyerekversantológia nem jelent meg. Nekem ez édeni állapot: szűz hóban törtem az utat, lubickolhattam a jobbnál jobb szövegekben.

Miben hasonlít és miben különbözik egy magyar és egy francia gyermekvers?

Ahány szerző, annyiféle vers, akár magyar, akár francia költőkről van szó. Mindamelllett Bosquet tűnődő komolysága, majdnem misztikus hangja nemigen jellemző idehaza Charpentreau mulatságos litániái szintén elég sajátosak. Reverdy vagy Siméon társadalomkritikus üzenetei sem szokványosak annyira. Az abszurdal, amit a franciák a szürrerealizmus óta anyanyelvi szinten beszélnek, itthon csak Weöres és Tamkó Sirtó játszott óvatosan. Szeretünk „lemaradás-elméleteket” gyártani, de szerintem nem erről van szó – más hatások érték, mozgatják a francia és a magyar gyerekirodalmat, más hangok jellemzik, melyek egyként autentikusak.

Sok vers szól a halálról vagy a lét- és tudatállapotok változásáról, például a Jacques Roubaudtól *A selyemhernyók*. Miért fontos, hogy a gyerekek ebben a formában ismerkedjen a halállal és létfilozófiai kérdésekkel?

A halál hozzátartozik az élethez, annak legfontosabb vonatkozási pontja. Hogyne kellene szépen elmagyarázni a gyerekeknek! Csak hát bennünk van még némi dadusnéni-tempó: pisi-kaka nincs, halál nincs, szerelem nincs, szexualitás még annyira sincs. Korosztályos dolgokat nem kell a gyerekekre zúdítani, ezt én sem pártolom, ám beszélni miért is ne lehetne bármiről? A gyerek meggyászolja az eltaposott bogarat, de kísérletezik is az elmúlással, szöcskét öl, növényt tépáz.

Édesapám temetésén ott szaladgált egyéves Kisjuli lányom és öcsém kicsije, Flóra, meg jelen volt anyukája karjában

tesz a szövegnek

Aliz unokám is. Rengetegen mondták, milyen felszabadító érzés a friss életet ott látni, mozogni a halál mellett, s nem rossz reflexeinkre hallgatva eltakarni a kicsik szemét, letagadni azt, ami nyilvánvaló

Beválogatta Jean-Pierre Siméon *Jaj, mi szegények!* című versét is, ami keményen figyelmeztet a társadalmi egyenlőtlenségekre – vízbe fulladó migránsokra, a banánköztársaságok elnyomottjaira. Fontos, hogy minderről tudjon egy gyerek?

Mert ha nem válogatom be, nem tud róla? Ez folyik a csapból is, a gyerekek Trumpról beszélgetnek az iskolában. Ami húsbavágó valóság, azt érdemes normálisan átbeszélni velük, és egy jó vers, azt hiszem, az átbeszélés, legnormálisabb módja. A szórakoztatás nem zárja ki, hogy fontos dolgokról szólhassunk értelmesen, színesen, sodróan. Így teszik ezt a francia szerzők, így a magyarok is. Tóth Krisztina, Szabó T. Anna, Finy Petra, Varró Dani és mások jóval kendőzetlenebbül beszélnek kis és nagy problémákról, mint elődeink, ám ettől nem lettek kevésbé viccesek vagy izgalmasak.

Mit gondolsz, lesz olyan közfelháborodás a súlyosabb versek miatt, mint amilyen a tankönyvekbe is bekerülő Véletlen esetében volt?

Aki fel akar háborodni, az úgyis fel fog... *Aranysityak* című mai magyar antológiám kapcsán kaptam például egy mérges levelet, mert egyik kollégám valamelyik versébe (nagyon finoman) belefoglalta a menstruációt. Hogy hát, hogy illet, meg hogy nahát, meg hogy irgum-

burgum! Érződött, hogy az illetőnek jól esik háborogni, mondtam is, háborgási szabadság van. Az antológia több ezer példányban elfogyott, a balhék meg csak jót tesznek a szövegeknek. Az irodalom halála az unalom, és nem a szeretet vagy a gyűlölet, hiszen ezek éltető, heves érzelmek.

Valósággal ontja a szövegeket – honlapján versgyűjteményt is működtet, ahol az olvasók beküldött élményeit konvertálja irodalommal. Nem tart attól, hogy mennyiség-minőség egyensúlyi játékában nevét a mennyiséggel kötik össze?

Még sose hallottam, hogy egy dzsesszenészt kritizálnának, amiért túl sok hangot fúj ki a hangszerén. Az irodalom számomra életforma, nemigen írok, ha nem érzem úgy, hogy valamit meg kell fogalmazni. Amúgy nem a sok vagy a kevés a fő kérdés, hanem a minőség. Weöres minden áldott nap írt, mégse rosszabb költő Pilinszkyénél.

Ami a *Versgyűjtemény* illeti, százhetven

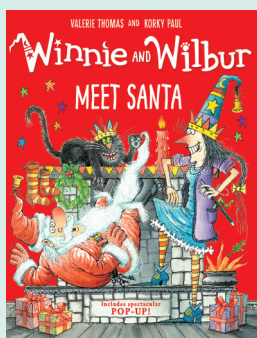
mű után bezárt. Azt hittem, nagyon új dolgot csinállok, mert elképesztően közvetlen viszony jött létre a témát beküldő olvasókkal. Váradly Szabolcs levele olvastán azonban a fejemre csaptam, és rájöttem, mennyire ősi dolgot művelek. Azt írta: „jók ezek a szerepversek”. Hát ennyi. Újat akarsz, és nyakig ülsz a régiiben.

Min dolgozik jelenleg, és mikor várhatóan jelenik meg?

Számos év munkájának megjelenése torlódott össze erre az őszre-télre. Kisjuli lányom kalandjairól az *Élni hogy kell?* kötet tudósít. Elindult a *Dombontúli mesék* sorozata. Kijött ifjúsági regényem, a *Szerelmi nyomozás*. Kalácska-CD-vel láttak napvilágot a *Kutyából szalonna* szólásversei. Vörös Istvánnal közös, magyar dalszövegekből írt munkánk, a *Csavadly fel a szöveget!* is kapható lesz. Claude Ponti izgalmas szülői katalógusát fordítani szép munka volt, a cím magáért beszél: *Cseréld le a szüleidet!* Kiki választhat magának...

Az Oxford University Press ajánlata:

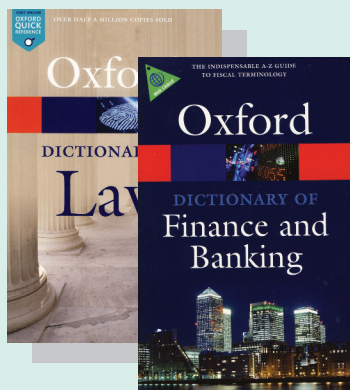
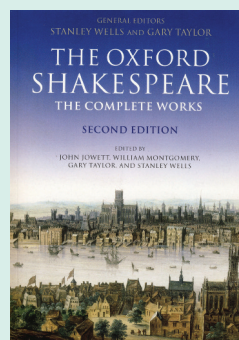

Winnie and Wilbur Meet Santa Valerie Thomas and Korky Paul – 4500 Ft

A Winnie történetek rajongóit az Oxford Kiadó az ünnepekre való tekintettel egy szép kiadású új könyvvel lepte meg. Winnie és Wilbur már rettenetesen izgatott. Idejében elküldték a levelüket az Északi-sarkra a Mikulásnak. Kíváncsian várják mi lesz a meglepetés, mit is hoz nekik a Mikulás. Az egész ház karácsonyi égőktől, pompázik és a karácsonyfát is feldíszítették. Idejében ágyba bújtak, hogy másnap korán reggel felébredjenek. Ám éjszaka közepén miközben alszanak, bekövetkezik a katasztrófa, a Mikulás beszorul a kéményükbe, pedig még sok-sok csomag várakozik a szánján. Vajon ki menti meg a karácsonyt? Kicsiknek és nagyoknak igazán szórakoztató olvasmány.

The Oxford Shakespeare -The Complete Works Stanley Wells and Gary Taylor – 6000 Ft

Az „avoni bárd” vagy ahogy Ben Jonson nevezte el: az avoni hattyú, valószínűleg a világ legismertebb írója, de angol nyelvterületen egész biztos. Művei nem hiányozhatnak egyetlen angolul tudó vagy tanuló könyvespolcáról sem. A második Oxford kiadású Shakespeare Összes Műve a legújabb kutatások szövegét közli. A korai kéziratok új elemzése, a pontos kronológia és a modern helyesírás követelményeinek megfelelő szöveg még azoknak is érdekes, akik jól ismerik a műveket. Először olvasható ebben a formában a III. Edward uralkodása című darab és a Sir Thomas More teljes szövege is. Érdekesség egy pompás esszé a shakespeare-i nyelvről David Crystal tollából.

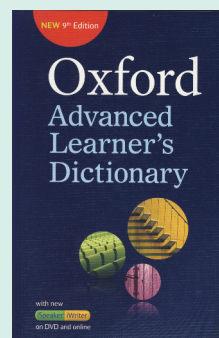
Oxford Dictionary of Law 8 Edition 5400 Ft

Oxford Dictionary of Finance and Banking 5 Edition 4550 Ft

Egynyelvű szakszótárak használata célszerű mert angolok írták, szerkesztették az angol gondolkodásmód szerint. Példákkal, magyarázatokkal segítenek eligazodni, hogy egy-egy szó többféle jelentése közül egy adott szövegkörnyezetben melyiket kell használni. Segít a szavak alapos megismerésében, pontos értelmezésében. Példamondatokon, nyelvtani magyarázatokon keresztül biztos útmutatást nyújtanak a helyes nyelvhasználathoz. A szakszótárak segítenek a szinonimák, angol szókapcsolatok, idiómák és vonzatos igék helyes használatának elsajátításában. Számos szakmához kapcsolódó, jól használható szótár közül válogathatnak az érdeklődők.

Oxford Advanced Learner's Dictionary 9 Edition 11.500

Több, mint 185.000 szót és kifejezést tartalmaz. Az előző kiadáshoz képest 700 új szó a nyomtatott szótárban és plusz 200 új szó a DVD-ROM-on. 30 oldalnyi íráskészség fejlesztés (esszék, riportok, összefoglalók, levelek, képleírások, e-mailek, önéletrajz minták). IWriter. 10 oldalnyi beszéd-készség fejlesztés (témakörök, véleménykifejtés, érvelés, prezentációk). ISpeaker. 56 oldal színes képes szótár. Visual Vocabulary Builder. A DVD-ROM-on található, Oxford IWriter: íráskészség fejlesztés, írásművek felépítése, szerkesztése a szoftver segítségével. Oxford ISpeaker: felkészítés szóbeli vizsgákra, segítség prezentációk készítésében, társalgási témák és beszéd-készség fejlesztés, párbeszédgyakorlása, brit és amerikai kiejtés tanítása videók segítségével, saját kiejtés visszahallgatása. Teacher Resources: videók, óratervek, feladatlapok.

Librotrade Kft.
1173 Budapest, Pesti út 237.
Tel: 254-0273
Fax: 257-7472
e-mail: books@librotrade.hu
www.librotrade.hu

A könyvek megvásárolhatók:
Oxford Bookshop Könyvesbolt
1052 Budapest, Gerlóczy utca. 7.
Tel: 318-8633
e-mail: info@oupbooks.hu

Famulus Könyvesbolt
1137 Budapest, Újpest rakpart 5.
Tel: 349-3656
Fax: 288-0769
e-mail: famulus@chello.hu
www.famuluskonyv.hu

Irodalmi ajánlatunk

Tarantula – Bob Dylan – 3740

Bob Dylan egyetlen regénye híven tükrözi 1966 szellemiségét, a kibontakozó rockandroll forradalmát, és talán legjobb lemezének, a Blonde on Blonde-nak lelki háttérét. A Just like a woman és az I want you éve ez. A verseket is tartalmazó kötetet Dylan újra és újra átjavította, majd motorbalesete hátráltatta a megjelenését, mely csak 1971-ben következett be. Addigra szinte kultikus híre lett a fénymásolatban, kézzől-kézre adott könyvnek. Dühös, vicces, de nyelvi játékoság és mély hit a művészetben jellemzi a szöveget. A 75 éves zeneköltő 2016 irodalmi Nobel-díjasa, mert „új költői kifejezőmódot teremtett” áll a svéd irodoklásban.

Cometh The Hour – Jeffrey Archer – 2545

A Clifton-krónikák hatodik kötetében nem csökken az izgalom és a kaland, ahogy az megszokott a börtönviselt angol lordtól. Majd negyven éve jelent meg a Kane and Abel, amely a népszerűségi listán azonos helyen áll az Elfújta a széllel és a Ne bántsátok a fekete rigót c. regényekkel. Akkor egy kötetben intézett el Jeffrey Archer száz évnyi történelmi korszakot, most hét kötetre tervezett, amelyből ez az utolsó előtti. Louisianában szex botrány, orosz kémek Angliában, romantikus szerelem, politikai boszorkánykonyha – mindenki megtalálja a kedvére valót.

Blue – Danielle Steel – 2180

Ginny Carternek, a tévéhíradó fényes karrier előtt álló csillagának megvolt mindene, ám ez egyetlen pillanat alatt semmivé foszlott egy autóbaleset következtében. Ginny a tragédia után a világ legveszélyesebb pontjain, emberjogi aktivistaként próbál értelmet adni létezésének. A tragikus baleset évfordulóján a sors egy ragyogó kék szemű fiút sodor az útjába. A tizenhárom éves Blue Williams az utcán lakik, az égvilágon senkje sincs, és csak ritkán jár iskolába. Ginny kinyújtja a kezét a gyerek felé, és befogadja őt. Barátságuk lassan elmélyül, olyannyira, hogy Blue beavatja az asszonyt fájdalmas titkába. Vajon a Ginnyben lakozó szeretet ereje képes lesz-e begyógyítani a gyerek lelkébe égett sebeket?

Diary of A Wimpy Kid: Double Down – Jeff Kinney – 3935

Ropi, azaz Greg Heffley megpróbáltatásai tovább folytatódnak a középiskolában. Egyetlen menekülő út számára az, amiben igazán jó, a videojátékok. Természetesen szülei korántsem örülnek ennek. Azt szeretnék, ha látóköre nemcsak erre korlátozódna, s találna valamit más elfoglaltságot – bármi mást! Greg véletlenül rátalál egy videokaméra házuk pincéjében, úgy gondolja, végre eljött az ő ideje. Bebizonyíthatja, mekkora tehetség is valójában. Legjobb barátjával, Rowley-val kitalálják, hogy készítenek egy horrorisztikus filmet és természetesen híresek és gazdagok lesznek. Vajon jó ötlet ez, vagy csak Greg bajai duplázódnak meg?

Magnus Chase and The Hammer of Thor – Rick Riordan – 4360

A Percy Jackson sorozat világhírű írója a görög, az egyiptomi istenek világa után most az északi pantheont vette célba. Thor, a Mennydörgés Istene, a Marvel-filmek révén belopódzott a napalinkba. Most Thor kalapácsa már megint eltűnt. Magnus Chase-nek és barátainak meg kell találniuk, mégpedig gyorsan, máskülönben a halandók világa végveszélybe kerül az óriások támadása miatt, a Kilenc Világ pedig lángba borul. Segítséget csak Lokitól remélhetnek, az istenek gonosz ellenfelétől, és ennek nagy ára van.

A kötetek megvásárolhatók:

Librotrade Kft.

1173 Budapest, Pesti út 237.
Tel.: 254-0273 • Fax: 257-7472
E-mail: books@librotrade.hu
Honlap: www.librotrade.hu

Famulus Könyvesbolt

1137 Budapest, Újpest rakpart 5.
Tel.: 349-3656 • Fax: 288-0769
E-mail: famulus@chello.hu
Honlap: www.famuluskonyv.hu